

Hrvatska komora inženjera građevinarstva zabrinuta zbog loših procjena vrijednosti nadzora u javnim nabavama

Hrvatska komora inženjera građevinarstva izražava zabrinutost zbog sve učestalijih loših procjena vrijednosti usluga građevinskog nadzora u javnim nabavama kao i uvjetima koji potencijalno mogu ugroziti kvalitetu i sigurnost graditeljskih projekata. Samo posljednji u nizu takvih slučajeva je javna nabava za uslugu nadzora na izgradnjom nogometnog stadiona u Kranjčevićevoj ulici u Zagrebu. Nažalost, ovakva praksa postaje normom umjesto iznimkom, čime se negativno utječe na profesionalni rad inženjera.

Iako se u odgovornim inženjerskim poslovima primarno naglašava važnost osiguravanja kvalitete i sigurnosti, kao i zaštite života i zdravlja korisnika, primjena neodgovarajućih kriterija za procjenu vrijednosti konzultantskih usluga u graditeljstvu kod javnih nabava dovodi do ozbiljnih problema. Procjene se, naime, primarno temelje na ponudama s prethodnih natječaja, bez obzira na specifične potrebe svakog pojedinog projekta, stvarne troškove poslovanja, broj sati potrebnih za kvalitetan nadzor i sve druge ključne čimbenike koji utječu na uspješnu izvedbu radova. Takav način postupanja, koji se oslanja na zatečene uvjete, a ne na stvarne potrebe složenih projekata je neprihvatljiv.

Za iznimno složene projekte poput zgrada javne namjene i infrastrukturnih objekata za sigurnost građevina nužan je angažman i kontinuirana prisutnost na gradilištu iskusnih i visoko stručnih nadzornih inženjera. Neprihvatljivo je na primjer da se kod projekta iznimno složenih građevina u kojima kasnije može boraviti tisuće i tisuće osoba, uvjeti za nadzornog inženjera nad nosivom konstrukcijom ne propisuju baš nikakvog prijašnje iskustvo u stručnom nadzoru sličnih objekata.

Nažalost, trenutačna praksa u kojoj se definiraju nerealni iznosi za njihov angažman, prisiljava ih na rad u uvjetima gdje ne mogu adekvatno izvršavati svoje ugovorne i zakonske obveze. Naime, neodgovarajuće procedure javne nabave imaju snažan negativan učinak na kvalitetu, održivost cijena, probijanje rokova i općenitu uspješnost provedbe javnih projekata.

Primjerice, na nedavnom natječaju za nadzor nad građevinskim radovima na stadionu u spomenutom natječaju, ukupna vrijednost nadzora procijenjena je na 100.000 eura, što je nedovoljno da bi šest nadzornih inženjera moglo kvalitetno obaviti nadzor nad izgradnjom stadiona ove veličine i složenosti. Ako podijelimo ukupni iznos na šest inženjera i 18 mjeseci trajanja ugovora, dolazimo do bruto iznosa od svega 900 eura po inženjeru mjesečno. Ovaj iznos ne pokriva ni materijalne troškove, a kamoli pravično plaćanje za stručnost i odgovornost koju takav posao zahtijeva. Ovakvi uvjeti ne samo da mogu posljedično smanjiti kvalitetu izvedenih radova već bi mogli dovesti i do opasnih situacija, kao što se nedavno dogodilo u tragediji u Novom Sadu.

Komora je pred godinu nekoliko izradila računalni program za izračun broja sati potrebnih za inženjerske usluge koji se temelji na komorskom Pravilniku o standardu usluga ovlaštenih inženjera građevinarstva. Ovaj računalni program ključan je alat kako za inženjere kod pripreme ponuda tako i za javne naručitelje kod određivanja vrijednosti

nabave, pa Komora predlaže svim javnim naručiteljima da kod procjene vrijednosti nabave koriste ovaj iskušan i kvalitetan alat.

Osim neadekvatne procjene vrijednosti usluga, Komora izražava zabrinutost i zbog sustava bodovanja različitih natječaja, gdje se kvaliteta stručnjaka često zanemaruje. Iako je u načelu predviđeno da se 80 % bodova dodjeljuje na temelju stručnosti, uvjeti za odabir ponude i dalje favoriziraju cijenu, a ne stvarnu kvalitetu i stručnost nadzornih inženjera.

Hrvatska komora inženjera građevinarstva snažno podržava inicijative za poboljšanje sustava javnih nabava, kao i promjenu uvjeta natječaja koji ne prepoznaju realne troškove i specifičnosti svakog projekta i konzultantskih inženjerskih usluga. Komora smatra kako se na natjecajima mora jače vrednovati stručnost i iskustvo, a manje cijena, jer je to jedini način postizanja sigurnosti i kvaliteta graditeljskih objekata. Upravo je u tijeku proces javnog savjetovanja o izmjeni EU Direktive o javnoj nabavi u kojem će Komora inženjera građevinarstva, kao i Europsko vijeće inženjerskih komora, poslati prijedlog da se u Direktivi oformi posebno poglavlje za intelektualne inženjerske usluge u procesu gradnje.